

<https://doi.org/10.32523/2616-6844>

ISSN (Print) 2616-6844
ISSN (Online) 2663-1318

EURASIAN
NATIONAL
UNIVERSITY

Л.Н.Гумилев атындағы
Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN
of L.N.Gumilyov Eurasian
National University

№3 (128)/2019

ВЕСТНИК
Евразийского национального
университета имени Л.Н.Гумилева

ҚҰҚЫҚ сериясы

LAW Series

Серия ПРАВО

bullaw.enu.kz

ISSN (Print) 2616-6844
ISSN (Online) 2663-1318

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ҚҰҚЫҚ сериясы
LAW Series
Серия ПРАВО

№ 3(128)/2019

1995 жылдан бастап шығады

Founded in 1995

Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады

Published 4 times a year

Выходит 4 раза в год

Нұр-Сұлтан, 2019

Nur-Sultan, 2019

Нур-Султан, 2019

Бас редакторы
Заң ғылымдарының докторы, профессор
Ибрагимов Ж. И. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары
Бас редактордың орынбасары

Абдрасулов Е. Б. з.ғ.д., профессор (Қазақстан)
Аничкин Е. С. з.ғ.д., доцент (Россия)

Редакция алқасы

Абайдельдинов Е.М.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Абдилов Қ.С.	PhD (Қазақстан)
Ақпанов А.Н.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Амандықова С.К.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бабкина Е.В.	з.ғ.к., доцент (Беларусь)
Баймаханов М.Т.	з.ғ.д., проф., академик (Қазақстан)
Балтабаев К.Ж.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бурибаев Е.А.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бусурманов Ж.Д.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Винниченко О.Ю.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Исполинов А.С.	з.ғ. к., проф. (Ресей)
Коняхин В.П.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Коробеев А.И.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Мукашева А.А.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нургалиева Е.Н.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Сарсенова С.Н.	з.ғ.к, доцент (Қазақстан)
Тлепина Ш.В.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Томас Давулис	з.ғ.д., проф. (Литва)
Рейн Мюллерсон	з.ғ.д., проф. (Эстония)
Трунк А.	з.ғ.д., проф. (Германия)
Хасенов М.Х.	PhD (Қазақстан)
Турлуковский Я.	з.ғ.к., проф. (Польша)

*Жауапты редактор, компьютерде беттеген: **Қ.Ж. Жұмабекова***

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 402 б.
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-357)

E-mail: vest_law@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Құқық сериясы
Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
27.03.18 ж. № 16992-Ж-тіркеу куәлігімен Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет.
Тиражы: 20 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 13/1,
тел.: +7(7172)709-500 (ішкі 31-357)

© **Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті**

Editor-in-Chief
Doctor of Juridical Sciences, Professor
Ibragimov Zh.I. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Abdrassulov E.B.** Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Deputy Editor-in-Chief **Anichkin E.S.** Doctor of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Russia)

Editorial board

Abaydeldinov E.M.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Abdilov K.S.	PhD (Kazakhstan)
Akhpanov A.H.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Amandykova S.K.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Babkina E.V.	Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Belarus)
Baymakhanov M.T.	Doctor of Juridical Sciences, Prof., Academician (Kazakhstan)
Baltabayev K.Zh.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Buribaev E.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Busurmanov Zh.D.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Vinnichenko O.Yu.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Ispolinov A.S.	Can. of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Konyakhin V.P.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Korobeyev A.I.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Mukasheva A.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Nurgaliyeva E.N.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Sarsenova S.N.	Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Tlepina Sh.V.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Tomas Davulis	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Lithuania)
Rain Mullerson	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Estonia)
Trunk A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Germany)
Khasenov M. Kh.	PhD (Kazakhstan)
Turlukovsky Ya.	Can. of Juridical Sciences, Prof. (Poland)

Responsible secretary, computer layout: **K.Zh. Zhumabekova**

Editorial address: 2, K.Satpayev str., of.402, Nur-Sultan, Kazakhstan, 010008
Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-357)

E-mail: vest_law@enu.kz

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University. Law Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan
Registered by Ministry of information and communication of Republic of Kazakhstan.
Registration certificate No. 16992-Ж from 27.03.2018
Periodicity: 4 times a year
Circulation: 20 copies
Address of printing house: 13/1 Kazhymukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008;
tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31-357)

© L.N. Gumilyov Eurasian National University

Главный редактор
Доктор юридических наук, проф.
Ибрагимов Ж. И. (Казахстан)

Зам. главного редактора
Зам. главного редактора

Абдрасулов Е. Б. д.юр.н., проф. (Казахстан)
Аничкин Е. С. д.юр.н., доцент (Россия)

Редакционная коллегия

Абайдельдинов Е.М.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Абдилов К.С.	PhD (Казахстан)
Амандыкова С.К.	д. юр.н., проф. (Казахстан)
Ахпанов А.Н.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Бабкина Е.В.	к.юр.н., доцент (Белоруссия)
Баймаханов М.Т.	д.юр.н., проф., академик (Казахстан)
Балтабаев К.Ж.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Бурибаев Е.А.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Бусурманов Ж.Д.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Винниченко О.Ю.	д.юр.н., проф (Россия)
Исполинов А.С.	к.ю.н., проф. (Россия)
Коняхин В.П.	д.юр.н., проф. (Россия)
Коробеев А.И.	д.юр.н., проф. (Россия)
Мукашева А.А.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Нургалиева Е.Н.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Сарсенова С.Н.	к.юр.н., доцент (Казахстан)
Тлепина Ш.В.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Томас Давулис	д.юр.н., проф. (Литва)
Рейн Мюллерсон	д.юр.н., проф. (Эстония)
Трунк А.	д.юр.н., проф. (Германия)
Хасенов М.Х.	PhD (Казахстан)
Туркуровский Я.	к.юр.н., проф. (Польша)

Ответственный редактор, компьютерная верстка: К.Ж. Жумабекова

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 402

Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-357)

E-mail: vest_law@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Право
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан.
Регистрационное свидетельство № 16992-Ж от 27.03.18 г.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 20 экземпляров
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажымукана, 13/1,
тел.: +7 (7172) 709-500 (вн.31-357)

Мазмұны

Мемлекет және құқық теориясы, конституциялық құқық

- Аничкин Е.С.* Ресей Федерациясы мен Орта Азия елдерінің конституциялық құқығының ортақтығы 8
- Ибрагимов Ж.И., Жексекин А.К.* Қазақстан Республикасындағы заң шығару процесін жетілдірудің мәселелері 14
- Қапсәлямов Қ.Ж., Қапсәлямова С.С., Акқулов Р.Т.* Орталық Азия мен Қазақстанның балалар құқығын қорғау саласындағы аймақтық ынтымақтастығы және даму перспективалары 23
- Құсайынов А.А.* Жоғары білім берудегі сыбайлас жемқорлық тәуекелі 31
- Нұрмағамбетов А.М., Нұрмағамбетова С.Б.* Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесінде сот прецедентін қолданудың құқықтық мәселелері 42

Қылмыстық және қылмыстық-процессуалдық құқық

- Абдраманова Н.Қ.* 2010-2018 жылдарындағы Қазақстан Республикасы аумағындағы қылмыстың және латентті қылмыстың статистикалық көрсеткіштерін талдау 54
- Абулкаирова Б.Т.* Бала ауыстыруды субъективтік жақ бойынша саралау 64
- Баймолдина С.М.* Сыбайлас жемқорлық теріс әлеуметтік құбылыс ретінде 76
- Баянова Т.Т.* Қылмыстық жауаптылық пен жазаны ауырлататын және жеңілдететін мән-жайлар жөніндегі нормалар бәсекелестігінің мәселелері 85
- Орсаева Р.А., Сулейменов А. С.* Педофилия: алдын-алу және жазалау мәселелері (жас балаларға қарсы жасалатын зорлық-зомбылықтарды қылмыстық-құқықтық саралау) 92
- Сембекова Б.Р., Шайхаденов Р.Н.* Сотқа дейінгі тергеп-тексеру сатысында Қазақстан Республикасының қылмыстық іс жүргізу заңнамасын жетілдіру мәселелері (практикалық қызметкерлерге жүргізілген сауалнама негізінде) 105

Азаматтық құқық

- Уткельбаева З.И.* Ислам құқығындағы мұрагерлік құқық және оның басқа құқық жүйелерінен айырмашылығы 114

Еңбек құқығы

- Есиркепова М.М., Анарова Р.М.* Қазақстан Республикасындағы еңбек кемсітушілігін құқықтық реттеу 127

Қаржы құқығы

- Қусаинова Л.И., Ахметова Г.И.* Қазақстан Республикасында венчурлік қаржыландыру нарығы дамуының құқықтық негіздері 137

Халықаралық құқық

- Тлепина Ш.В.* Адамның азаматтық және саяси құқықтары мен бостандықтары саласындағы халықаралық-құқықтық нормаларды Қазақстан Республикасында заңнамалық қамтамасыз ету 145

Contents

The theory of the state and the law, the constitutional law

- Anichkin E.S.** Commonality of constitutional law of the Russian Federation and Central Asian countries 8
- Ibragimov Zh.I., Zheksekin A.K.** Problems of improving the law – making process in the Republic of Kazakhstan 14
- Kapsalyamov K.Zh., Kapsalyamova S.S., Akkulov R.T.** Regional cooperation and prospects for the development of Central Asia and Kazakhstan in the field of children’s rights 23
- Kussainov A. A.** Corruption risks in higher education 31
- Nurmagambetov A.M., Nurmagambetova S.B.** Legal problems of application of judicial precedent in the legal system of the Republic of Kazakhstan 42

Criminal and criminal procedural law

- Abdramanova N.K.** Analysis of statistical crime indicators in the territory of the Republic of Kazakhstan for the period from 2010 to 2018. and latent crime 54
- Abulkairova B.T.** Qualification of substitution of the child by the mens rea 64
- Baimoldina S. M.** Corruption as a negative social phenomenon 76
- Bapanova T.T.** Issues of competition rules on aggravating and mitigating circumstances of criminal liability and punishment 85
- Orsaeva R. A., Suleimenov A. S.** Domestic criminal rejection of man: the problem of pedophilia and punishment for them (criminal law qualification of violence against young child) 92
- Sembekova B.R., Shaikhadenov R.N.** Issues of improvement of the Criminal procedure legislation of the Republic of Kazakhstan at the stage of pre-trial investigation (based on the analysis of the survey of existing practitioners) 105

Civil law

- Utkelbayeva Z.I.** Inheritance law in Islamic law and its difference from other legal systems 114

Labor law

- Yessirkepova M.M., Anarova R.M.** Legal regulation of labor discrimination in the Republic of Kazakhstan 127

Financial law

- Kussainova L.I., Akhmetova G.I.** Legal basis of development of the market of venture financing in the Republic of Kazakhstan 137

International law

- Tlepina Sh.V.** Legislative support of international legal norms in the field of civil and political human rights and freedoms in the Republic of Kazakhstan 145

Содержание

Теория государства и права, конституционное право

<i>Аничкин Е.С.</i> Общность конституционного права Российской Федерации и стран Центральной Азии	8
<i>Ибрагимов Ж.И., Жексекин А.К.</i> Проблемы совершенствования законодательного процесса в Республике Казахстан	14
<i>Капсалямов К.Ж., Капсалямова С.С., Аккулов Р.Т.</i> Региональное сотрудничество и перспективы развития Центральной Азии и Казахстана в области защиты прав детей	23
<i>Кусаинов А.А.</i> Коррупционные риски в сфере высшего образования	31
<i>Нурмагамбетов А.М., Нурмагамбетова С.Б.</i> Правовые проблемы применения судебного прецедента в правовой системе Республики Казахстан	42

Уголовное и уголовно-процессуальное право

<i>Абдраманова Н.К.</i> Анализ статистических показателей преступности на территории Республики Казахстан за период с 2010 по 2018 гг. и латентная преступность	54
<i>Абулкаирова Б.Т.</i> Квалификация подмены ребенка по субъективной стороне	64
<i>Баймолдина С.М.</i> Коррупция как негативное социальное явление	76
<i>Баянова Т.Т.</i> Вопросы конкуренции норм об отягчающих и смягчающих обстоятельствах уголовной ответственности и наказания	85
<i>Орсаева Р.А., Сулейменов А.С.</i> Педофилия: предупреждение и проблемы наказания (уголовно-правовая квалификация насилия против малолетних детей)	92
<i>Сембекова Б.Р., Шайхаденов Р.Н.</i> Вопросы совершенствования Уголовно-процессуального законодательства Республики Казахстан в стадии досудебного расследования (на основе анализа опроса действующих практических работников)	105

Гражданское право

<i>Уткельбаева З.И.</i> Наследственное право в исламском законодательстве и его отличие от других правовых систем	114
---	-----

Трудовое право

<i>Есиркепова, М.М., Анарова Р.М.</i> Правовое регулирование трудовой дискриминации в Республике Казахстан	127
--	-----

Финансовое право

<i>Кусаинова Л.И., Ахметова Г.И.</i> Правовые основы развития рынка венчурного финансирования в Республике Казахстан	137
--	-----

Международное право

<i>Тлепина Ш.В.</i> Законодательное обеспечение международно-правовых норм в области гражданских и политических прав и свобод человека в Республике Казахстан	145
---	-----

МРНТИ 10.15.35

Ж.И. Ибрагимов¹, А.К. Жексекин²

¹Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

²Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті,

Қарағанды, Қазақстан

(E-mail: zhamaladen@mail.ru, almaz.k.j@mail.ru)

Қазақстан Республикасындағы заң шығару процесін жетілдірудің мәселелері

Андағпа: Ғылыми мақалада бүгінгі таңдағы мемлекетіміздегі ең басты мәселелердің бірі заң шығару үрдісі қарастырылған. Қазақстан Республикасы Президентінің халыққа жолдауында заң шығару, қолданыстағы заңнамаларға сараптама жасау туралы атқарушы билікке көптеген тапсырмалар берілген. Аталған мәселелерді заңгер - ғалымдар, тәжірибелі мамандардың еңбектеріне сүйеніп отырып зерттеу заң ғылымындағы өзекті мәселе болып табылады. Мақала авторлары заң шығару үдерістерін зерттеу отырып, кейбір заң жобаларын талқылау процестеріне өздері қатысып тәжірибеге байланысты өз пікірлерін білдіреді. Ғылыми мақала заң шығару заң шығару қызметінде еңбек атқарып жүрген лауазымды адамдар үшін өте қажетті құқықтық әдістемелік тұрғыда өз тиімділігін көрсете алады. Мақаланың авторлары өдерінің ғылыми тұжырымдарын ұсына отырып, заңгер - ғалымдарды осы мәселені біріге зерттеуге шақырады.

Түйін сөздер: Ата заң, заң, құқықтық актілер, заңшығармашылық, Үкімет, Парламент, шешім, қаулы.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-6844-2019-128-3-14-22>

Жаһандық үдерістерге төтеп беру үшін мемлекеттің құқықтық дамуында өте жоғары деңгейдегі заңнамалық процесстер жүргізілуі тиіс. Өйткені елдің азаматтарының әл-ауқатының көтерілуі, олардың тұрақты өмір сүруі қолданыстағы заңдардың тұрақты әрі тиімді болуымен байланысты.

Заң шығару процесіне, заңдарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу ең қажетті талаптар. Осы басымыдықтарды ең жоғары деңгейде жүргізу үшін мәселені кешенді тұрғыда заңгер-ғалымдардың зерттеуі қажет. Заңнамалық процесс тірі процесс, ал оны құқықтық тұрғыдан талдау, ғылыми көзқарас арқылы жан-жақты талдау жасау заң ғылымындағы ең өзекті мәселелердің бірі.

Заң шығару процесі мемлекеттердің құқықтық сипатқа ие болу кезеңінен бастап ең маңызды мәселелер қатарында. Өйткені заң шығару арқылы мемлекет өзінің құқықтық саясатын түзейді. Заңнамалық актілер арқылы қоғамдағы ең өткір, ең маңызды, әсіресе әлеуметтік мәселелерді шешуге мүмкіндік алады.

Осы тұрғыда заң шығару процесі, заңнамалық актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізуді кешенді түрде зерттеу қажет. Біздің мемлекетімізде 1998, 2007, 2010, 2017 жылдары конституциялық жаңғыртулар жүргізілді. Соның негізінде заңнамалық актілер сәйкестендеріліп дайындалуы қажет. Заң актілерін дайындау, оны әзірлеу кезіндегі кезең-кезеңімен жүргізілетін процесстерді заңгер-ғалымдар, тәжірибелі мамандар талдауы қажет. Сондықтан заң шығару процесін жан-жақты зерттеу, оны жан-жақты талдау мәселесі зерттеушілердің алдына ең маңызды мәселе ретінде қойылып отыр. Осы аталған мәселелерді теориялық-әдістемелік тұрғыдан зерттеу ғалымдардың алдына мәселе ретінде қойылып отыр.

Қазақстан Республикасындағы заң шығару процесін әлі де жетілдіру, дамыту күн тәртібінен түсу керек. Тәуелсіздікті жаңғырту жылдары қабылданған заң актілерінің саны он төрт мыңға жуықтады.

Қазақ еліндегі заңнамалық процесстер көптеген күрделі мәселелерге қарамастан қа-

рыштап дамып келеді. Шет елдердің тәжірибелері ескеріледі, бірақ жергілікті жерлерде заңға тәуелді актілердің тиісті түрде уақытында қабылданып, қолданылмауы кейбір қолайсыздықтарды тудырады.

Қазіргі таңдағы заң ғылымының басты бағыттарының бірі заң шығару үрдісін жетілдіру, оған қатысты әр түрлі заңдық техникалық әдіс-тәсілдерді қолдану.

Жалпы бұл мәселені зерттеуде кешенді түрде тәсілдер қолданып, заң шығару үрдісін жетелдіру, оны одан әрі дамыту, әсіресе цифрлы технологияны қолдануды жиі пайдалануға қатысты мәселелерді талдау осы ғылыми мақаланы әзірлеудегі басты мақсаттардың бірі болып табылады.

Мақаланың мақсаты заң шығару үрдісінің жетіспеушіліктерін ашып көрсету ғана емес, заңгер –ғалымдардың осы мәселеге қатысты ғылыми еңбектеріне талдау жасап, сарапшы мамандардың пікірін ескеріп ғылыми зерттеу жұмыстарын жалғастыруымыз қажет.

Құқықтық ғылым қазірдің өзінде де, өткен кезеңде де «тиімділік» ұғымы арқылы заңды, құқықты іске асыруды бағалауға, талдауға үлкен көңіл бөлген. Құқықтық реттеудің тиімділігіне, қабылданған заңдардың сапасының маңыздылығына қатысты көптеген зерттеулер КСРОда, кейінірек Ресей Федерациясында және Қазақстан Республикасында жүргізілді. Зерттеушілердің назарын көбінесе заң нормалары [1,26], нормативтік құқықтық актілердің тиімділігі немесе белгілі бір салалардағы құқықтық нормаларды қолдану тиімділігі аударып отырған [5,16].

Зерттеулер тұрғысында біз «тиімділік» ұғымын Қазақстан Республикасындағы заң шығару процесіне қатысты қолданғымыз келеді. Бұған дейін ресейлік және қазақстандық зерттеушілер заң шығару процесін оның тиімділігі тұрғысынан зерттеуге тырысқанын айта кетуіміз керек. Алайда, бұл мәселе заң шығармашылық қызметінің басқа да сұрақтарымен бірге кешенді түрде қарастырылды [8, 90 б.] немесе авторлар әртүрлі заң шығарушы субъектілер қызметінің тиімділігін қарауға ден қойған [10, 11]. Еліміздегі заң шығарушылық қызметтегі артықшылықтар оларға қатысты көрсеткіштер талдауды қажет етеді.

Айта кетейік, «тиімділік» термині латынның «эффект» деп аталатын сөзінен шығады және қазіргі философиялық сөздікте «тепе-тең емес жүйенің бастауынан шығысы кезіндегі маңызды өзгеріс қатынасы» деп анықталған [12,36].

Экономикалық көзқарас тұрғысынан алғанда тиімділік қатысушылардың мүдделеріне қолданылатын шығындар мен нәтижелердің қатынасын көрсететін көрсеткіштер жүйесі деп анықталады. Елде болып жатқан процестер қатысушылардың тікелей қаржылық мүдделерінің шегінен тыс шығатын шығыстар мен нәтижелерді ескеретін экономикалық көрсеткіштермен сипатталады [13,26].

Заң әдебиеттерінде құқықтық нормалардың әрекет етуінің тиімділігі көбінесе «олардың әрекеттерінің нақты нәтижесі мен осы нормалар қабылданған әлеуметтік мақсаттар арасындағы арақатынасты» білдіреді [3, 87-88 б].

Жалпы құжатта талдау нәтижесінде көптеген ескертулер мен сараптамаларды ескеріп, жұмыс барысында назарға алып пайдаланамыз. Тиімді заң шығару процесі ақылға қонымды және ғылыми негізделген мақсаттар мен құралдарды қамтиды. Және, керісінше, егер заң жобасын әзірлеушілер мақсаттарды дұрыс анықтамаған болса, қаражатты таңдауда дәлсіздіктер жасаған жағдайда заң шығару күтілген нәтижеге әкелмейді. Мұндай жағдайларда құқықтық реттеудің тиімділігі өте төмен.

Мемлекеттегі заң шығармашылық қызметі жетілдіруге қатысты заңдарды толықтыру, өзгертулерге қатысты сарапшылардың, мамандардың тұжырымдарын ескере отырып мынадай ғалымдардың пікірлерін ескеруіміз керек.

Барлық деңгейдегі нормативтік-құқықтық актілер бір уақытта әзірленіп жататын «бума қағидасындай» заңнан бастап нұсқаулыққа дейін заң жобаларының барлығын әзірлеуді тәжірибеге енгізу қажет, бұл заңның әрекетсіз уақытын қысқартуға, заң нормасының

алмасуына жол бермейді. Осы қағиданы заң шығару тәжірибесіне енгізу қажеттілігін Р.Т. Окушева атап өтеді [14,46].

Заң жобаларына сараптамалық бағалау жүйесін жетілдіру қажет.

Заң шығару қағидаларының заң шығару процесі тәжірибесінде нақты көрініс табуына ықпал ету және т.б.

Заңгер ғалым, Д.А. Керимов өзінің «Заң шығару техникасы» атты зерттеуінде «... заң шығармашылыққа оның нәтижелерінің сыртынан талдау жасаудың өзіндік кемшіліктері бар, ол белгілі бір нәтижеге жетудің міндетті шарты болып табылатын заң шығармашылығының құрамдас бөліктерін ескермеуден көрінеді. Мұның барлығы нәтижеде көрінбей қалады» [15, 196].

Жалпы бағалау әдіснамасын қолданудың қиындықтары заң шығару процесінің маңызды ерекшеліктерімен байланысты болатындығын есте сақтау керек, оның ерекшеліктері табиғи монополия және қабылданған шешімдердің жоғары әлеуметтік-саяси маңыздылығында.

Заң шығару процесінің тиімділігіне Парламент пен Үкіметтің, заңнамалық процестің басқа субъектілердің заң шығару қызметінің тәжірибесі ықпал етіп қана қоймайды, сонымен қатар заңдарды қабылдау үдерісінің нәтижелілігін төмендететін түрлі факторлар да оған әсер етеді.

Соңғы кездері күнделікті өмірде және қоғамның әр саласына қатысты заңдарды азаматтар сынға алады. Әрине осы сындарды еске алып заң шығарудағы жетіспеушіліктерді ескеруіміз қажет. Осы саладағы кемшіліктердің себептері кешенді. Өйткені қоғам дамуда, әлемдегі құқықтық өзгерістер, жаңа цифрлы өркениеттің талаптарын ескеруіміз қажет.

Заңнамалық реттеу жоғарыдан қойылған мақсаттарға қол жеткізуде ғана емес, қоғамдық қатынастарды қалыптастырып, еркін дамытуға үлес қосатын әлеуметтік мүдделердің келісуі мен үйлесім табуынан көрінеді. Демек, заңнама тиімділігі теориясының ережелерін тиісінше қайта қарау керек дейді «Заңның тиімділігі» атты еңбегінің авторы [1,316].

Қазіргі таңда заң ғылымының алдында ең жоғарғы заң шығарушы органның қызметіне ықпал жасайтын себеп-салдарлардың барлығын одан әрі жетілдіруге қатысты шет елдік тәжірибені жан-жақты зерделеу, талдау заң ғылымындағы міндеттердің басты басымдығы.

Заң шығару процесіне қатысты мәселелерді зертеген ғалымдардың бірі О.А. Гавриловтың, қазіргі уақытта заң шығарудың саяси мазмұнын анықтайтын факторлар, саяси процестердің жиынтығы – заң шығармашылығының саяси тетігі сияқты құбылыстың қалыптасуы жүруде деген пікірімен келісуге болады [16,7 б].

Қазақстандағы заң шығару процесінің тиімділігін артуына лоббизм туралы заңның қабылдануы ықпал етеді, ол азаматтардың, әр түрлі қоғамдық бірлестіктерінің мүдделерін заңды негізде лоббилауға мүмкіндік береді. Лоббилау нәтижелерінің бірі баламалы заң жобасын ұсыну болып табылады. Әдетте, оларда алғашқы берілген заң жобасымен салыстырғанда жаңа заң тұжырымдамасы беріледі. Мұндай заң жобалары көп жағдайда тиімдірек болады, олар мүдделі әлеуметтік топтардың мүдделері мен қажеттіліктерін тереңірек көрсетеді. Өкінішке орай, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық тәжірибесінде баламалы заң жобасын ұсыну ерекшелік болып табылады.

Саяси бағытта болуы мүмкін өзгерістердің заңшығармашылыққа ықпал ету факторын да ескеру қажет. Бұл жерде еліміздің саяси бағыты қалай өзгерсе де оның Қазақстан Республикасының Конституциясына және оның іргелі қағидаларына қайшы келмеуі керектігін есте ұстау керек.

Заң шығару процесінің тиімді моделін қалыптастыруда саяси фактормен қатар, мемлекеттің құқықтық жүйесін дамытуға ықпал ететін барлық экономикалық процестер жиынтығы, экономикалық факторларды есепке алу және талдау жүргізудің маңызы зор. Қазақстан Республикасындағы ірі экономикалық өзгерістер кезеңінде олардың заңнамалық

ресімделуінің рөлі артады; көбінесе бұл процесс тәжірибеде қалыптасқан экономикалық институттардың заңдық ресімделу нысанында болады.

Экономикалық фактор қоғамдағы экономикалық қатынастарды тікелей реттейтін құқықтық нормалар мен институттарға белсенді түрде әсер етеді; жеке тұлғаның экономикалық құқықтарына да байланысты заңдарға да терең талдау жасау қажет. Мысалы, шетел инвестициялары туралы заңнаманың пайда болуы (түрлі жеңілдіктер беру, белгілі бір уақытқа салықтан босату және т.б.) Қазақстан экономикасын жылдам көтеру және оған қаражат тарту қажеттілігінен туындады. Бастапқы кезеңде Қазақстанда отандық инвесторлар болмады.

Заң шыруға әсер ететін әр түрлі ықпалдарды ескере отырып басқа тетіктерді де пайдалануымыз қажет.

Сонымен қатар зайырлы, демократиялық жеткілікті тәжірибенің, мәдениеттің және дәстүрдің болмауынан туындайтын факторлар кіреді.

Міндетті түрде Ата заңға өзгерістер енгізбей ақ басқарушылық ықпал етуге қол жетімді екенін айта кету керек. Үкіметтің заң шығару қызметіндегі соңғы кезде рухани жаңғыруға қатысты мәселелерді де ескеруі қажет.

Мұнда ең басқаруға келетіні – ол адами фактор. Ғалымдар заң шығару қызметінде қоғамдық бірлестіктер, азаматтардың қатысуын жүйелі түрде ұсынады.

Заң жобаларына ғылыми сараптауды ұйымдастыру қазіргі уақытта заңнаманы жаңарту бойынша жұмыс көлеміне сәйкес келмейді. Сараптаманың ұсыныстық сипатта болуы елеулі кемшіліктер болып табылады және сараптама қорытындыларын есепке алу механизмі жасалмаған.

Сондықтан, мемлекеттік органдардың жетекші мамандарының заң жобаларын талқылауда тұрғындардың талап-ескертулерін талдап, құқықтық сананың жоғарғы деңгейіне сәйкес дайындауы тиісті.

Заң шығару қызметінің қарқынының азайуы, қолданысқа енетін құқықтық актілердің көптігіне емес, азаматтық қоғам мүшелерінің пікіріне назар қойып, жариялылық, кәсібилік жағдайында орын алуы тиіс заң жобасын жан-жақты дайындауды назарға ала отырып, заң жобасын қабылдаудың ықтималды салдарын және оның ықтимал тиімділігін алдын-ала есептеу керек. Аталған мәселе С.З. Зимановтың «Қазақстандағы парламентаризм: күй жайы және мәселелер» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияда жасаған баяндамасында аталып өтеді [17].

Қазақстандық заңнаманың негізгі проблемаларының бірі қазіргі уақытта заңнаманы кей жағдайларды түсініксіз мүдделерге сәйкес жасалуы.

Кейбір құқықтық актілерге қатысты принциптердің орнына жекелеген топтардың мүдделерін көздеген «Сауда-өнеркәсіптік палаталар туралы», «Лицензиялау туралы», «Заңды тұлғаларды тіркеу туралы», «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» заңдарға толықтырулар енгізуге бірнеше мәрте жасалған тырысулар мысал бола алады [20].

Мысал ретінде «Бұқаралық ақпараттық құралдар туралы» заң жобасы дайындалған уақытта негізгі жұмысшы топқа бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері тартылмағандықтан наразылықтар туындатқанын айтуға болады; олар заң жобасымен таныс болмаған, сәйкесінше заң жобасына ұсыныстар мен өзгерістер енгізу мүмкіндігінен айырылған.

Екіншіден, лоббилауды реттейтін заңнамалық актінің болмауы жекелеген министрліктер мен депутаттардың тарапынан көлеңкелі лоббилау әрекеттерінің болуына алып келді. Бұл жағдайдан құтылудың ықтимал жолы, біріншіден, Үкімет Регламентінің Үкіметтің заң шығарушылық қызметі деген 6-тарауда келесідей мазмұндағы тыйым салушы норманы нормативтік бекіту қажет.

Әділет министрінің айтуынша, Республиканың барлық заңдарына сәйкес әрбір онын-

шы нормативтік акті ғана қабылданады, үштен бір бөлігіне тіркеуден бас тартылады, сонымен қатар екі мыңға жуық нормативтік актілер мүлдем тіркелмеген [18,16].

Сондай-ақ заң шығару саласында нақты тұжырымдалған мемлекеттік бағдарлама жоқ. Атап айтқанда, Б. Жүсіпов оның шеңберінде оның іске асырылуынан және Қазақстан Республикасы Президентінің бекітуіндегі басымдығынан көрінетін ерекше мәртебесі бар заң шығару өызметіне қатысты іс-шараларды ұсынады.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасының құқықтық саясат тұжырымдамасын құру бойынша жұмыстар жүргізілуде. Осылайша, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің тапсырмасы бойынша Қазақстан Республикасындағы құқықтық саясат тұжырымдамасының жобасын толықтыру үшін жұмыс тобы құрылды [19]. Жұмыс тобында ғылыми қауымдастықтың өкілдерінің жоғын айта кету керек, ол болашақта осы жобаның сапасына теріс әсер етуі мүмкін.

Егер біз жоғарыда аталған барлық факторларды біріктіретін болсақ, онда біз заң шығару процесінің қаншалықты күрделі екенін түсінеміз.

Ал екінші топ ұйымдастыруды және заң шығару процесін қамтамасыз етуді қамтиды. Бұл жерде тұжырымдамалық сипаттағы мәселелер және оларды жүзеге асырудың ұйымдастыру аспектілері айқындалады.

Қолданыстағы заң шығару процесінің тұжырымдамасының басты кемшіліктеріне заң шығарудың нәтижелерін бағалауға және оның тиімділігін арттыру бойынша шараларды әзірлеуге негіз болатын негізгі ережелердің жоқтығы болып табылады.

Осы ережелердің ішінде «құқықтық нормалардың сапасы», «заңның сапасы», «заңнамалық реттеудің тиімділігі», «заң шығару процесінің тиімділігі», «заң шығарудағы жауапкершілік» сияқты ұғымдарды атап көрсетуге болады. Заң шығару процесі субъектілерінің осы ұғымдарды қабылдауы заңнамалық қызметтің түпкілікті және аралық нәтижелерін қамтитын құжаттардың құрылымы мен ресімделуіне қойылатын ресми талаптардың нақты жиынтығын қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Ұсынылған заң жобасының бастамашысы мен қарсыласының, яғни мүдделі тараптардың бәсекелестік қабілеттілігі мен тәуелсіздігі қағидасы заң шығарушы органның тәжірибесінде толығымен пайдаланылмайды – көп жағдайларда депутаттар тар көзқарас мүдделерін көздейтін үкіметтік заң жобаларының нұсқаларымен ғана шектелуге мәжбүр.

Министрлік қызметкерлері мен парламент депутаттарының кәсіпқойлық деңгейін арттыру мақсатында арнайы тренингтер өткізу және заң шығару жұмысының ережелері мен заң техникасының әдістемелері бойынша арнайы курстарды ұйымдастыру ұсынылады.

Заң шығарушы жаңа технологияны пайдалана отырып шет елдердің тәжірибесін қолдануы орынды болмақ.

Алайда мұндағы көрсетілген заң шығару саласының тиімділігін төмендететін негізгі субъективті және объективті себептер Қазақстан Республикасындағы заң шығармашылық пен барлық заңдарға қатысты айтылып отырған жоқ. Дегенмен Қазақстанда қысқа мерзім ішінде біздің еліміздегі парламенттік тәжірибенің болмауына қарамастан, экономикамыздың өтпелі кезеңінде көптеген құқықтық актілер қабылданды.

Құқықтық актілерді қабылдауды тиімділігін бағалау үшін:

- заң жобасын қабылдаудың мақсаты мен оның нақты іс-әрекетінің нәтижелерін салыстыру қажет.

Жалпы бүінгі таңда жаһандық серпілістерге қарсы тұру үшін құқықтық дамудың жоғарғы деңгейіне мән беруіміз қажет. Әсіресе заң шығару қызметіне ең басты басымдық берілуі керек. Бұл орайда заң шығарушы, атқарушы билік бірігіп өзара қимыл жасауы тиімді болады. Заң жобаларын әзірлеушілер шет елдің озық тәжірибесін зерделеп, олардың біздің еліміздің, халқымыздың болмысын ескеретін тұстарын алуы міндетін орындау керек.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Эффективность закона (методология и конкретные исследования) / Под ред. В.М. Сырых, Ю.А. Тихомирова. – М., 1997. – 360 с.
- 2 Пашков А.С., Чечот Д.М. Эффективность правового регулирования и методы его выявления // Советское государство и право. – 1965. – № 8. – С. 3-10.
- 3 Кудрявцев В.Н., Никитинский В.И., Самощенко И.С., Глазырин В.В. Эффективность правовых норм. – М., 1980. – С.121.
- 4 Поленина С.В. Качество закона и совершенствование правотворчества // Советское государство и право. – 1987. – № 7. – С. 12-19.
- 5 Никитинский В.И. Эффективность норм трудового права. – М.: Юридическая литература, 1971. – 247 с.
- 6 Эффективность гражданского законодательства / Под ред. В.П. Грибанова. – М.: Юридическая литература, 1984. – 210 с.
- 7 Прозоров В.Ф. Качество и эффективность хозяйственного законодательства в условиях рынка. – М.: Прогресс, 1991. – 157 с.
- 8 Тихомиров Ю.А. Действие закона. – М.: Известия, 1992. – 163 с.
- 9 Селезнев Г.Н. Вся власть - закону! (Законодательство и традиции указного права в России). – М.: Группа «Сегодня», 1997. – С. 63-70.
- 10 Самалдыкова З.М. Парламент РК (структура, основные направления деятельности): Дис. канд. юрид. наук. – Алматы, 2001. – 142 с.
- 11 Наурызбаева Р.К. Правотворческая деятельность Правительства: Дис. канд. юрид. наук. – Алматы, 1996. – 160 с.
- 12 Современный философский словарь / Под ред. В.Е. Кемерова. – М.: ПАНПРИНТ, 1998. – 1064 с.
- 13 Дегтяренко В.Н. Оценка эффективности инвестиционных проектов. – М.: Экспертное бюро, 1997. – 144 с.
- 14 Окушева Р.Т. Послание Президента Республики Казахстан народу: некоторые проблемы в законодательной сфере и их решения // Правовая инициатива. – 2001. – № 6. – С. 1-4.
- 15 Башарова Ж.М. Законодательная деятельность Парламента Республики Казахстан: Дис. канд. юрид. наук. – Алматы, 1996. – 150 с.
- 16 Гаврилов О.А. Стратегия правотворчества и социальное прогнозирование. – М.: Изд-во ИГиП РАН, 1993. – 128 с.
- 17 Зиманов С.З. Законы и критерии их эффективности // Парламентаризм в Казахстане: состояние и проблемы: Материалы международной научно- практической конференции. – Астана, 2001. – С. 15-19.
- 18 Жусупов Б. Упорядочение законодательной деятельности - веление времени / Б. Жусупов // Юридическая газета. – 2000. – 19 января. – С. 5.
- 19 Премьер-министр Республики Казахстан. О создании рабочей группы по доработке проекта Концепции правовой политики РК: Распоряжение от 9.07.2002 г. – № 99-р // САПП РК. – 2002. – №16. – С. 172.

Ж.И. Ибрагимов¹, А.К. Жексекин²

¹*Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан*

²*Карагандинский государственный университет им. академика Е.А. Букетова, Караганда, Казахстан*
(E-mail: zhamaladen@mail.ru, almaz.k.j@mail.ru)

Проблемы совершенствования законодательного процесса в Республике Казахстан

Аннотация: В настоящей статье анализируются причины снижения качества законов, а также причины неэффективности, вызванной нарушениями правил их подготовки и разработки. В связи с тем, что законодательная деятельность осуществляется людьми, основные причины ее эффективности зависят от действий законодательной власти. К числу наиболее важных факторов можно отнести экономические и политические факторы, конституционную стабильность, система сдержек и противовесов, строгое соблюдение процедуры принятия законов, правовая грамотность законодательных органов, их сотрудничество и внедрение в законотворческую деятельность теоретических принципов законодательного процесса. Человеческий фактор, связанный с поведением субъектов законотворческого процесса, является управляемым и изменяющимся фактором. Эффективность законодательного процесса в Республике Казахстан в основном зависит от того, насколько быстро меняется отношение представителей исполнительной и законодательной власти к законотворчеству.

Ключевые слова: Конституция, право, закон, правовые акты, законотворчество, Правительство, Парламент, решение.

Zh.I. Ibragimov¹, A.K. Zheksekin²

¹*L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan*

²*Academician E.A. Buketov Karaganda State University, Karaganda, Kazakhstan*

Problems of improving the law – making process in the Republic of Kazakhstan

Abstract: The following article analyzes the reasons for the decline in the quality of laws, as well as the reasons for inefficiency caused by violations of the rules for their preparation and development. Due to the fact that legislative activity is carried out by people, the main reasons for its effectiveness depend on the actions of the legislative branch representatives. The most important factors include economic and political factors, constitutional stability, the system of checks and balances, strict adherence to the law adoption process, legal competence of legislative bodies, their cooperation and the introduction of theoretical principles of the legislative process into lawmaking process. The human factor associated with the behavior of the subjects of the legislative process is a controllable and changing factor. The effectiveness of the legislative process in the Republic of Kazakhstan mainly depends on how quickly the attitude of representatives of the executive and legislative branches to lawmaking is changing.

Key words: Constitution, law, legal acts, lawmaking process, the Government, The Parliament, decree.

References

1 Эффективност' zakona (metodologiya i konkretnye issledovaniya) [Effectiveness of the law (methodology and specific research)] / Pod red. V.M. Syryh, YU.A. Tihomirova. (Moscow, 1997).

[in Russian]

2 Pashkov A.S., CHEchot D.M. Effektivnost' pravovogo regulirovaniya i metody ego vyyavleniya [Effectiveness of law regulation and methods of its detection], Sovetskoe gosudarstvo i pravo [Soviet state and law]. 8. 3-10 (1965). [in Russian]

3 Kudryavcev V.N., Nikitinskij V.I., Samoshchenko I.S., Glazyrin V.V. Effektivnost' pravovyh norm [Effectiveness of legal precepts]. (Moscow, 1980, 121 p.). [in Russian]

4 Polenina S.V. Kachestvo zakona i sovershenstvovanie pravotvorchestva [Quality of law and development of law making process], Sovetskoe gosudarstvo i pravo [Soviet state and law], 7. 12-19 (1987). [in Russian]

5 Nikitinskij V.I. Effektivnost' norm trudovogo prava [Effectiveness of labor law precepts]. – (YUridicheskaya literatura, Moscow, 1971). [in Russian]

6 Effektivnost' grazhdanskogo zakonodatel'stva [Effectiveness of civil law] / Pod red. V.P. Gribanova. (YUridicheskaya literatura, Moscow, 1984). [in Russian]

7 Prozorov V.F. Kachestvo i effektivnost' hozyajstvennogo zakonodatel'stva v usloviyah rynka [Quality and effectiveness of business legislation in a market environment]. (Progress, Moscow, 1991). [in Russian]

8 Tihomirov YU.A. Dejstvie zakona [Effect of law]. (Izvestiya, Moscow, 1992).

9 Seleznev G.N. Vsyaya vlast' - zakonu! (Zakonodatel'stvo i tradicii ukaznogo prava v Rossii) [All power to law! (Legislation and traditions of decree law in Russia)]. (Gruppa «Segodnya», Moscow, 1997). [in Russian]

10 Samaldykova Z.M. Parlament RK (struktura, osnovnye napravleniya deyatel'nosti) [The Parliament of the Republic of Kazakhstan (structure, main activities directions)]: Dis. kand. jurid. nauk. [Dis. Cand. legal sciences] (Almaty, 2001). [in Russian]

11 Nauryzbaeva R.K. Pravotvorcheskaya deyatel'nost' Pravitel'stva [Lawmaking activity of the Government]: Dis. kand. jurid. nauk. [Dis. Cand. legal sciences] (Almaty, 1996). [in Russian]

12 Sovremennyy filosofskiy slovar' [Contemporary dictionary of Philosophy] / Pod red. V.E. Kemerova. (PANPRINT, Moscow, 1998). [in Russian]

13 Degtyarenko V.N. Ocenka effektivnosti investitsionnyh proektov [Assessment of the effectiveness of investment projects]. (Ekspertnoe byuro, Moscow, 1997).

14 Okusheva R.T. Poslanie Prezidenta Respubliki Kazahstan narodu: nekotorye problemy v zakonodatel'noj sfere i ih resheniya [State of the nation address of President of the Republic of Kazakhstan: on some issues of lawmaking area and their solution], Pravovaya iniciativa [Legal initiative], 6. 1-4 (2001). [in Russian]

15 Basharova ZH.M. Zakonodatel'naya deyatel'nost' Parlamenta Respubliki Kazahstan [Lawmaking process of the Parliament of the Republic of Kazakhstan]: Dis. kand. jurid. nauk. [Dis. Cand. legal sciences] (Almaty, 1996). [in Russian]

16 Gavrilov O.A. Strategiya pravotvorchestva i social'noe prognozirovaniye [Lawmaking Strategy and Social Forecasting]. (Izd-vo IGI P RAN, Moscow, 1993). [in Russian]

17 Zimanov S.Z. Zakony i kriterii ih effektivnosti [Laws and their effectiveness criteria], Parlamentarizm v Kazahstane: sostoyaniye i problemy: Materialy mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoy konferencii. (Astana, 2001). [in Russian]

18 ZHusupov B. Uporyadocheniye zakonodatel'noj deyatel'nosti - veleniye vremeni [Streamlining legislation - the command of the times], YUridicheskaya gazeta [Legal newspaper]. 19 January, 5 p. (2000). [in Russian]

19 Prem'er-ministr Respubliki Kazahstan. O sozdaniiy rabochej gruppy po dorabotke proekta Konceptii pravovoj politiki RK [On the creation of a working group to finalize the draft Concept of Legal Policy of the Republic of Kazakhstan]: Rasporyazheniye ot 9.07.2002 g. – № 99-r SAPP RK [Collection of acts of the President of the Republic of Kazakhstan and the Government of the Republic of Kazakhstan]. 16. 172 (2002). [in Russian]

Авторлар туралы мәлімет:

Ибрагимов Ж.И. – з.ғ.д., профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті заң факультетінің деканы, Сәтпаев көш., 2, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Жексекин А.К. – академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің докторанты, Университетская көш., 28, Қарағанды, Қазақстан.

Ibragimov Zh.I. – doctor of laws, professor, Dean of the law faculty at L.N. Gumilyov Eurasian National University, 2 Satpayev str., Nur-Sultan, Kazakhstan.

Zheksekin A.K. – PhD candidate at academician E.A. Buketov Karaganda State University, 28 Universitetskaya str., Karaganda, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Құқық сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журнал мақсаты. Заң ғылымдары бойынша мұқият тексеруден өткен ғылыми құндылығы бар мақалалар жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті,

Бас ғимарат, 402 кабинет) және vest_law@enu.kz электрондық поштасына Word форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. Мақаланың көлемі: 8 беттен 18 бетке дейінгі көлемде қабылданады;

Мақаланың құрылымы: (А4 беттінде, кітап өлшемінде, жолдың барлық жақтауы – 20 мм. Шрифт: Times New Roman, размер (кегель) - 14);

5. ХҒТАР <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен оның жұмыс мекемесі қасында бірдей белгі қойылу керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында, жартылай қою кіші әріппен жазылады;

Аннотация (100-200 сөз; мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспесі, мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет).

Түйін сөздер (6-8 сөз не сөз тіркесі)

Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздістіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын, сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана номерленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсіндірілуі берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдібиеттерге сілтемелер тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің номерленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1] арқылы, екінші сілтеме [2] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Кітапқа жасалатын сілтемелерде қолданылған беттері де көрсетілуі керек (мысалы, [1, 45 бет]). Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін әзірлеу үлгілерін төмендегі **мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз**).

6. Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны мен мекенжайы, телефон, e-mail – **қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде толтырылады.**

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның қайтарылуы оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) ескертулерді күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. **Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды.** Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. 2019 жылға төлемақы көлемі ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 теңге, басқа ұйым мен мекеме қызметкерлері үшін - 5,500 теңге.

Реквизиттер:

**РГП на ПХВ «Евразийский Национальный Университет имени Л.Н. Гумилева»
БИН 010140003594**

**АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: KСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 859
Кбе 16**

**АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)**

**АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847**

АО «НародныйБанкКазахстан»

БИК Банка: HSBKZZKX
ИИК: KZ946010111000382181

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Право»

- 1. Цель журнала.** Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ по юридическому направлению.
- 2. Автору,** желающему опубликовать статью в журнале необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 402) и по e-mail vest_law@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

- 3. Отправление статей** в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.
- 4. Объем статьи** не должен превышать 18 страниц (от 8 страниц).
- 5. Схема построения статьи** (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: тип – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

MPНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1], вторая - [2] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 стр.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нерецензируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

РГП на ПХВ «Евразийский Национальный Университет имени Л.Н. Гумилева»

БИН 010140003594

АО «Банк ЦентрКредит»

БИК банка: КСЖВКЗКХ

ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)

Кнп 859

Кбе 16

АО «Bank RBK»

Бик банка: KINCKZKA

ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

АО «ForteBank»

БИК Банка: IRTYKZKA

ИИК: KZ599650000040502847

АО «НародныйБанкКазахстан»

БИК Банка: HSBKKZKX

ИИК: KZ946010111000382181

Provision on articles submitted to the journal
“Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Law Series”

1. Purpose of the journal. Publication of carefully selected original scientific works in the fields of Juridical sciences.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Nur-Sultan, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 402) and by e-mail vest_law@enu.kz in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

3. The volume of the article should not exceed 18 pages (from 8 pages).

4. Structure of the article (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

IRSTI <http://grnti.ru/> - first line, left

Initials and Surname of the author (s) - center alignment, italics

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - center alignment, italics

Author's e-mail (s) - in brackets, italics

Article title - center alignment, bold

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - line spacing - 1, indent of the “red line”-1.25 cm, alignment in width.

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those *formulas* are numbered, to which the text has references.

All *abbreviations*, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on *the financial support* of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the

author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

RSE on PVC «Eurasian National University named after L.N. Gumileva»

BIN 010140003594

АО “Банк ЦентрКредит”

БИК банка: КСЖВКЗКХ

ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)

Кнп 859

Кбе 16

АО “Bank RBK”

Бик банка: KINCKZKA

ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

АО “ForteBank”

БИК Банка: IRTYKZKA

ИИК: KZ599650000040502847

АО «НародныйБанкКазахстан»

БИК Банка: HSBKKZKX

ИИК: KZ946010111000382181

Мақаланы рәсімдеу үлгісі
Образец оформления статьи
Template

МРНТИ 10.27.23 (IRSTI 10.27.23), (ХФТАР 10.27.23)

С.Б. Жаркенова¹, Т.А. Филиппова²

¹*Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан*

²*Алтайский государственный университет, Барнаул, Россия*

(E-mail: ¹zharkenova_sb@enu.kz, ²philippova@law.asu.ru)

**Совершенствование сферы государственной регистрации прав
на недвижимое имущество**

Аннотация. На основе сравнительного анализа правовых актов о государственной регистрации прав на недвижимое имущество двух стран, Республики Казахстан и Российской Федерации, была предпринята попытка выявить проблемные аспекты казахстанского законодательства. Во введении к статье раскрыто значение недвижимости в гражданском обороте, обоснована потребность в обязательной государственной регистрации прав на недвижимое имущество [100-200 слов].

Ключевые слова: Гражданское законодательство, объекты гражданских прав, недвижимость, государственная регистрация, момент возникновения права собственности у приобретателя, процедура регистрации, сроки и формы обращения [5-7 слов / словосочетаний].

Основной текст статьи

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал - 1, отступ «красной строки» - 1,25 см., выравнивание – по ширине.

Список литературы

- 1 Уголовно-процессуальное право Российской Федерации: учебник / отв. ред. П.А. Лупинская. - 2-е изд., перераб. и доп. - Москва: Норма, 2009. - 1072 с. - учебник
- 2 Барабанов П.К. Уголовный процесс в Великобритании. / П.К. Барабанов - Москва: Издательство «Спутник +», 2015. – 702 с. . – книга
- 3 Уголовно-процессуальное право. [Электронный ресурс] - URL: https://www.icrc.org/ru/doc/assets/files/other/05_irrc_857_zayas_rus.pdf. (Дата обращения: 12.01.2019) - **интернет источник**
- 4 О науке: закон Республики Казахстан от 18 февраля 2011 года № 407-IV (с изменениями и дополнениями по состоянию на 10.04.2019 г.) [Электронный ресурс] – URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30938581 (Дата обращения: 15.05.2019). – нормативный акт, **электронный ресурс**
- 5 Walker C.J. Inside Agency Statutory Interpretation // Stanford Law Review. - 2015. – Т. 67. - № 5. - С. 999-1079. – **статья**

С.Б. Жаркенова¹, Т.А. Филиппова²

¹*Л.Н. Гумилев ат. Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан*

²*Алтай мемлекеттік университеті, Барнаул, Ресей*

Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу саласын жетілдіру

Андатпа. Екі мемлекеттің - Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясының жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы құқықтық актілерін салыстыру негізінде қазақстандық заңнаманың өзекті мәселелерін анықтау бойынша әрекет жасалды. Мақалаға кіріспеде жылжымайтын мүліктің азаматтық айналымда маңызы анықталып, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеудің қажеттілігі негізделді [100-200 сөз].

Түйін сөздер: Азаматтық заңнама, азаматтық құқықтардың объектілері, жылжымайтын мүлік, мемлекеттік тіркеу, мүлік алушының меншік құқығы пайда болатын кез, тіркеу процедурасы, өтінішпен жүгіну мерзімдері мен нысандары [5-7 сөз / сөз тіркесі].

S.B. Zharkanova¹, T.A. Filippova²

¹*L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan*

²*Altai State University, Barnaul, Russia*

Improvement of the sphere of state registration rights to real estate

Abstract. Based on a comparative analysis of legal acts on state registration of rights to immovable property of two countries, the Republic of Kazakhstan and the Russian Federation, an attempt to identify problematic aspects of Kazakhstan's legislation was made. In the introduction of the article, the value of real estate in public circulation is disclosed, the need for mandatory state registration of rights to real estate is substantiated [100-200 words].

Key words: Civil law, civil rights objects, real estate, state registration, the moment of occurrence of the right of ownership of the acquirer, registration procedure, terms and forms of appeal [5-7 keywords].

References

- 1 Ugolovno-processual'noe pravo Rossijskoj Federacii: uchebnik / otv. red. P.A. Lupinskaja. – 2-e izd., pererab. i dop. [Criminal Procedure Law of the Russian Federation: textbook / resp. ed. P.A. Lupinskaya. - 2nd ed., Pererab. and add.]. (Norma, Moscow, 2009, 1072 p.). [in Russian]
- 2 Barabanov P.K. Ugolovnyj process v Velikobritanii [Criminal procedure in the UK]. (Izdatel'stvo «Sputnik +», Moscow, 2015, 702 p.). [in Russian].
- 3 Ugolovno-protsessual'noye pravo [Criminal Procedure Law]. [Electronic resource]. Available at: https://www.icrc.org/ru/doc/assets/files/other/05_irrc_857_zayas_rus.pdf (Accessed 12.01.2019) [in Russian]
- 4 O nauke: zakon Respubliki Kazahstan ot 18 fevralja 2011 goda № 407-IV (s izmenenijami i dopolnenijami po sostojaniju na 10.04.2019 g.) [On Science: Law of the Republic of Kazakhstan dated February 18, 2011 No. 407-IV (with changes and additions as of April 10, 2019)]. [Electronic resource]. Available at: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30938581 (Accessed: 15.05.2019). [in Russian]
- 5 Walker C.J. Inside Agency Statutory Interpretation, Stanford Law Review, 67(5), 999-1079(2015). [in English]

Авторлар туралы мәлімет:

Жаркенова С.Б. – Заң ғылымдарының кандидаты, профессор м.а., азаматтық және экологиялық құқық кафедрасының профессоры, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қ.Сәтбаев көш. 2, Астана, Қазақстан.

Филиппова Т.А. – Заң ғылымдарының кандидаты, профессор м.а., азаматтық құқық кафедрасының меңгерушісі, Алтай мемлекеттік университеті, Социалистический пр., 68, Барнаул, Ресей.

Zharkenova S.B. – Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Civil and Environmental Law, L.N.Gumilyov Eurasian National University, K.Satpayev str., 2, Nur-Sultan, Kazakhstan.

Filippova T.A. – Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Civil Law, Altai State University, Sotsialisticheskij avenue, 68, Barnaul, Russia.

Жаркенова С.Б. - кандидат юридических наук, и.о.профессора кафедры гражданского и экологического права; Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, ул. К. Сатпаева 2, Нур-Султан, Казахстан.

Филиппова Т.А. - кандидат юридических наук, профессор, заведующий кафедрой гражданского права, Алтайский государственный университет, пр. Социалистическая, 68, Барнаул, Россия.

Бас редактор: **Ж.И.Ибрагимов**

Шығарушы редактор: **Қ.Ж. Жұмабекова**

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Құқық сериясы.
- 2019. - 3 (128). - Нұр-Сұлтан: ЕҰУ. 171 б.
Шартты б.т. - 9.5 Таралымы - 20 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-357)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды